

UTJECAJ ŠIRENJA BOLESTI COVID-19 NA ZDRAVSTVO

- IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

Sadržaj

1. ŠTO JE EU UČINILA?.....	3
1.1. Europski plan oporavka	5
2. KLJUČNA PITANJA	7
3. INTERVJUI.....	18
4. ZAKLJUČAK.....	23

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

1. ŠTO JE EU UČINILA?

Borbu protiv koronavirusa možemo sagledavati na razini svake pojedine države članice, ali i na razini cijele Europske unije. Za početak ćemo izložiti vremenski slijed nimalo lakih, a i prilično skupih aktivnosti na razini Europske unije. Budući da je aktivnosti bilo mnogo, fokus stavljam na one koje se tiču djelovanja na području zdravstva.

U **siječnju** je aktiviran mehanizam EU-a za civilnu zaštitu za repatrijaciju državljana Europske unije te su mobilizirana prva sredstva za istraživanja novog koronavirusa.

U **veljači** EU dostavlja prvu pomoć Kini sufinanciravši isporuku više od 25 tona zaštitne opreme, a Komisija najavljuje i novi paket pomoći u iznosu 232 milijuna eura za jačanje globalne pripravnosti. U veljači se odvila i prva od četiri zajedničke nabave osobne zaštitne opreme.

U **ožujku** je Komisija predstavila smjernice za države članice koje se odnose na zdravstvene pogranične mjere te je osnovala savjetodavni odbor za bolest COVID-19, sastavljen od epidemiologa i virologa različitih država članica, kako bi izradio smjernice o usklađenim i znanstveno utemeljenim mjerama. Također se u ožujku donosi privremeni okvir za dodatnu pomoć gospodarstvu, stvaraju se strateške zalihe medicinske opreme u sustavu *rescEU* (respiratori i zaštitne maske), osigurava se kontinuirani protok robe diljem EU, prava putnika i osiguravanje zrakoplovnih letova. Nama zanimljiva činjenica je da je Komisija preraspodijelila 140 milijuna eura za najnužnije potrebe u zemljama istočnog susjedstva i najavila do 38 milijuna eura hitne potpore zemljama zapadnog Balkana.

U **travnju** je Komisija predstavila smjernice o metodologijama testiranja koronavirusa, a s više partnera je pokrenula i Europsku platformu za podatke o bolesti COVID-19 kako bi omogućila

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

brzo prikupljanje i razmjenu dostupnih istraživačkih podataka. Udružila je snage s globalnim partnerima i organizirala prikupljanje sredstava globalni odgovor na koronavirus.

U **svibnju** je tijekom donatorske konferencije za globalni odgovorna koronavirus zabilježila 7, 4 milijardi eura koje su se donatori iz cijelog svijeta obvezali donirati. Cilj je bio prikupiti znatna financijska sredstva kako bi se osigurao zajednički razvoj i univerzalna primjena dijagnostike, načina liječenja i cjepiva protiv koronavirusa. Komisija je također u svibnju kupila 10 milijuna maski za potporu zdravstvenim djelatnicima u EU-u, dodijelila 117 milijuna eura za liječenje i dijagnostiku u okviru Inicijative za Inovativne lijekove te mobilizirala dodatnih 122 milijuna eura iz programa Obzor 2020. za prijeko potrebna istraživanja koronavirusa. 20. svibnja su istraživači uključeni u projekt „HG nCoV19 test“ dobili odobrenje za stavljanje na tržište novih brzih dijagnostičkih testova za COVID-19, a istog je dana Komisija najavila da će za humanitarnu pomoć izdvojiti dodatnih 50 milijuna eura kako bi pomogla da se zadovolje humanitarne potrebe koje su u cijelom svijetu snažno porasle zbog pandemije koronavirusa. Također, kako bi oporavak svih država članica bio održiv, ravnomjeran, uključiv i pravedan, EK je 27. svibnja predložila stvaranje novog instrumenta za oporavak pod nazivom *Next Generation EU*.

U **lipnju** je Komisija predložila izmjene svog proračuna za 2020. godinu kako bi se stavilo na raspolaganje 11, 5 milijardi eura za otklanjanje štete i oporavak od krize, a na globalnom sastanku na vrhu o cjepivima Komisija je najavila da će Gaviju, Savezu za cjepiva, donirati 300 milijuna eura za razdoblje od 2021. do 2025. Osim toga, dodijelila je 314 milijuna eura inovativnim poduzećima za borbu protiv virusa i potporu oporavku.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

1.1. Europski plan oporavka

Kako bi se potaknuo oporavak Europe, zaštitili ljudski životi, prihodi građana i njihova radna mjesta, Europska komisija predlaže veliki plan oporavka u vrijednosti od 2,4 bilijuna eura, koji se oslanja na stabilan i moderan proračun EU-a, s vizijom ostvarivanja održivije, digitalizirane i pravedne Europe. Predsjednica von der Leyen izjavila je: „Ovim ćemo ulaganjima ne samo očuvati izvanredan napredak koji smo postigli tijekom posljednjih 70 godina, nego i osigurati da naša Unija bude klimatski neutralna, digitalizirana, socijalna i snažan globalni akter. Ovo je vrijeme za Europu.“

Kako bi se osigurao učinkovit odgovor EU-a na krizu koronavirusa koji će doprijeti do svih u EU-u i do njegovih globalnih partnera, Europska komisija mobilizira niz instrumenata. *Next Generation EU* uvest će se u tri stupa:

1. Potpora za oporavak država članica

2. Poticaj pokretanju gospodarstva i privatnim ulaganjima

3. Izvlačenje pouka iz krize

Upravo je zadnji stup najvažniji za našu grupu jer su u okviru tog stupa doneseni:

1. Novi program za zdravlje

2. Pojačani *rescEU*

3. Pojačani programi za istraživanja, inovacije i vanjsko djelovanje

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

1.1.1. Novi program za zdravlje

Ideje koje donosi novi program za zdravlje se u prvom redu tiču sprječavanja prekograničnih prijetnja zdravlju:

- a. osigurati prevenciju, spremnost, nadzor i brzi odgovor na zdravstvene krize,
- b. osigurati zalihe lijekova, medicinskih uređaja i ostalih zdravstvenih zaliha,
- c. uspostaviti tim na razini Unije koji će biti odgovoran za stručne savjete i tehničku pomoć u slučaju zdravstvene krize,
- d. koordinacija kapaciteta članica u rješavanju zdravstvenih kriza.

Druga skupina ideja odnosi se na činjenje lijekovima dostupnima i priuštivima:

- a. osigurati lijekove, medicinske uređaje i ostale zdravstvene zalihe dostupnima i priuštivima svim pacijentima,
- b. osigurati efikasnu uporabu antimikrobnih lijekova,
- c. poticati inovativne lijekove i ekološku proizvodnju.

Cilj je posljednje skupine zadataka poboljšanje zdravstvenih sustava članica:

- a. poboljšati dostupnost, efikasnost i otpornost sustava,
- b. smanjiti nejednakosti,
- c. poboljšati dijagnozu nevidljivih bolesti, kao što je rak,
- d. razmjena dobre prakse glede sprječavanja i informiranja o bolesti,
- e. pojačati komunikaciju preko zajedničkih europskih mreža,

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

g. poticati globalnu suradnju s ciljem prevencije bolesti i smanjivanja nejednakosti zdravstvenih sustava.

1.1.2. Pojačani rescEU

Druga je ideja unutar ovog stupa pojačani *rescEU*, dio Europskog programa civilne zaštite. Želja je da EU bude u mogućnosti izravno pomagati bilo kojoj državi u rješavanju bilo koje krize, uključujući krize pojave zarazne bolesti. Za ovaj cilj je predviđeno izdvajanje 3.1 bilijuna eura u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

1.1.3. Pojačani programi za istraživanja, inovacije i vanjsko djelovanje

Posljednje, predviđena je pojačanja vanjska suradnja za što je izdvojeno 16.5 bilijuna eura. Komisija smatra da će taj mehanizam pomoći u prevladavanju krize koja je nastala pandemijom, kako u pogledu zdravstva, tako i ekonomskom.

2. KLJUČNA PITANJA

1. Kako je ova pandemija napredovala, od njene pojave do eventualnog završetka?

Prvi slučaj koronavirusa u svijetu zabilježen je 8. prosinca 2019. godine, a kao prvu relevantnu vijest navodimo onu od 17. siječnja 2020. godine s internet stranice Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Toga dana u svijetu je bilo samo 44 oboljelih. Usporedno, danas 18. lipnja 2020. godine, u svijetu je 8.283.912 oboljelih osoba, dok je u Hrvatskoj ukupan broj oboljelih 2.258 osoba.

Od samog početka pandemije WHO svakodnevno objavljuje dnevne izvještaje o pandemiji COVID-19 u svijetu. Od prvog izvještaja, nazvanog *Novel coronavirus* od **21. siječnja 2020.** do danas izdano je više od sto trideset izvještaja., u kojima je opisano stanje oboljelih u svijetu

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

te preporuke organizacije državama i pojedincima za suzbijanje pandemije. WHO i dalje svakodnevno izdaje izvještaje usmjerene na upoznavanje javnosti na situaciju s koronavirusom i savjete za suzbijanje pandemije. WHO se kao autoritet na području svjetskog zdravlja bavio istraživanjem i usmjeravanjem resursa na praćenje, otkrivanje i suzbijanje nove bolesti.

Svakodnevna izvješća nakon 21. siječnja prikazivala su povećanje broja zaraženih, ali i saznanja o bolesti, prijenosu, samom virusu i prevenciji.

U izvješću broj 22, **11. veljače 2020.**, imenovana je bolest zajedno u suradnji s OIE i FAO. Nazvana je COVID-19, skraćeno od *coronavirus disease* 2019. Svi sljedeći izvještaji nose naziv *coronavirus disease* odnosno COVID-19. U daljnjim izvješćima vidljiv je porast broja zaraženih u cijelom svijetu te širenje koronavirusa na sve kontinente (osim Antarktiku). U tim izvješćima također se navode nova saznanja o prijenosu bolesti i preporuke za zaštitu pojedinaca. Zbog tako rapidnog širenja bolesti, **11. ožujka 2020.** u izvješću 51 proglašena je pandemija koronavirusa. Tog dana bilo je prijavljeno 118 000 slučajeva u 114 zemalja. U tom izvješću i u daljnjim izvješćima prikazana je borba nekih više zahvaćenih zemalja s nedostatkom resursa u borbi protiv koronavirusa. U daljnjim izvješćima vidljiv je porast broja slučajeva zaraze. Također, razvojem saznanja o koronavirusu, u svakom izvješću navode se upute za pripremu i odgovor na izazove koronavirusa, kako u određenim industrijama (primjerice avioprijevozničkoj zajedno u suradnji s IATA-om) tako i na razini zemalja članica.

Porast dnevnog broja novih slučajeva zaraze vidljiv je u svim izvještajima u ožujku i travnju dok se u posljednjim izvještajima u svibnju taj dnevni broj počinje smanjivati, ali pretežno na području Europe. Završetak pandemije kao što je vidljivo iz novijih izvještaja WHO ipak nije moguće procijeniti iako je vidljivo da je primjenom preporuka WHO u zahvaćenim zemljama doista došlo do smanjenja broja slučajeva, a u nekim zemljama, uključujući i Hrvatsku vidljivo je da određen broj dana nema ni novih prijavljenih slučajeva zaraze.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

2. Koliko je oboljelih unutar EU, te kakva je situacija s obzirom na ostatak svijeta?

Prema podacima HZJZ¹ na dan 17. lipnja 2020. godine laboratorijski potvrđenih oboljelih od COVID-19 bolesti u svijetu (izvor ECDC) ukupno je 8.142.129 osoba, dok je broj umrlih u svijetu (izvor ECDC) ukupno 443.488 osoba. U usporedbi s tim broj oboljelih u Europi (EU/EEA i UK – izvor ECDC) je 1.486.366 osoba, dok je broj umrlih u Europi (EU/EEA i UK) 172.175. Kao što smo već spomenuli, u Hrvatskoj je ukupan broj oboljelih u Hrvatskoj: 2.258 osoba, a broj umrlih u Hrvatskoj: 107 osoba.

Prema podacima ECDC² na dan 17. lipnja 2020. godine, od ostalih zemalja svijeta može se istaknuti broj oboljelih u Sjedinjenim Američkim Državama (2.137.731 osoba), Brazilu (923.189 osoba), Rusija (545.458 osoba), Ujedinjenom Kraljevstvu (298.136 osoba), Španjolskoj (244.328 osoba), Italiji (237.500 osoba), Njemačkoj (187.184 osoba), Turskoj (181.298 osoba), Francuskoj (157.716 osoba), Iranu (192.439 osoba), Saudijska Arabija (136.315 osoba), Kanadi (99.456 osoba), Kini (84.422 osoba).

3. Koje mjere poduzima Hrvatska, a koje druge članice Unije?

Krajem veljače 2020. godine osnovan je Stožer civilne zaštite RH. Hrvatska je započela s poduzimanjem mjera sredinom ožujka, te je strogost samih mjera eskalirala unutar nekoliko dana, s obzirom na sve veću ozbiljnost prijeteće pandemije u susjednim zemljama te povećani broj novooboljelih osoba. Na dan 18. ožujka 2020. godine ministar unutarnjih poslova proglasio je zatvaranje svih aktivnosti na državnoj razini koje nisu neophodne za život. Iako su mjere započele na niskoj razini strogosti, poput dodatnih mjera za održavanje higijene, preporuka nošenja zaštitnih maski, zabrana okupljanja više od 1.000 ljudi, i sl., sredinom ožujka dolazi do prvih zatvaranja obrazovnih institucija u Istri kao prvom većem žarištu u RH, a popratno je

---

¹ <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/koronavirus-najnoviji-podatci/>

² <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

mjera uvedena na nacionalnoj razini. Početkom travnja stanovništvu RH bilo je zabranjeno kretanje van mjesta prebivališta (osim u slučaju izdanih propusnica za kretanje), zatvoreni su svi uslužni objekti, ukinut je javni prijevoz, većina poslodavaca uvela je „home office“ princip, zabranjena su okupljanja više od 5 osoba, obrazovne institucije također su zatvorene, te je čak bio ograničen pristup zdravstvenim ustanovama. No, iako je Hrvatska reagirala brzo i strogo, hrvatski pristup pokazao se i vrlo efikasnim te je krajem travnja počeo rapidno padati broj novooboljelih, čime je uspješno suzbijeno širenje virusa. Također, većina drugih država članica imala je sličan pristup u pogledu uvedenih mjera protiv borbe, kao primjerice Austrija i Njemačka, dok su primjerice Španjolska i Francuska imale strože mjere (kao što je zabrana napuštanja domova). Zanimljivo je, kako Italija, iako je bila jedna od najvećih svjetskih žarišta, imala je uvedene blaže mjere od primjerice Hrvatske, te su u Italiji još početkom travnja radili određeni ugostiteljski objekti, muzeji, te su bila zabranjena okupljanja samo većeg broja ljudi. Države članice mjere su uvodile s vremenskim ograničenjem, te su ih u skladu s potrebom produživale ako je to bilo nužno. Svakako, treba spomenuti i Švedsku, koja je implementirala imunitet krda, te je imala uvedene samo najosnovnije mjere (dezinfekcija ruku, držanje razmaka,..), no život stanovništva nastavio je uobičajeno teći. Samo će buduća istraživanja koja će podrobno uspoređivati brojeve oboljelih, umrlih i izliječenih, proučavajući pritom širenje samog virusa, moći pokazati uspješnost švedskog modela.

Krajem travnja Hrvatska je započela s popuštanjem mjera, koje je oprezno provela u tri faze. U posljednjoj fazi ukinuta je zabrana napuštanja prebivališta/trajnog boravišta, a također su se postupno otvorila vježbališta, teretane i bazeni kao posebno opasna mjesta za širenje virusa. Također, naposljetku su otvoreni i granični prijelazi RH te je omogućeno prekogranično kretanje.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

4. Koje su mjere koje se provode na razini cijele EU i potiče li Hrvatska donošenje takvih mjera u sklopu svog predsjedanja?

Još 28. siječnja 2020., hrvatsko predsjedništvo Vijećem EU aktiviralo je Integrirani mehanizam za odgovor na krizu (IPCR) u vezi s virusom korone. IPCR pruža konkretne alate za pojednostavljivanje razmjene informacija, olakšavanje suradnje i koordiniranje kriznih reakcija na političkoj razini. U veljači 2020. sastali su se ministri zdravstva članica EU nakon kojeg je ministar zdravstva RH, Vili Beroš, rekao kako je dosadašnji pristup EU koronavirusu bio brz i učinkovit te kako u budućnosti članice EU moraju osigurati još bližu suradnju unutar EU. Zbog eskalacije virusa i promijene stanja u EU u različitim sektorima, posebice u zdravstvu, civilnoj zaštiti i ekonomiji, u ožujku 2020. predsjedništvo je aktiviralo puni način rada IPCR mehanizma.

Hrvatska je tijekom predsjedanja Vijećem više puta na temu borbe protiv koronavirusa isticala kako je cilj unaprijediti zajednički rad na temelju mehanizama koji su dostupni te jačati suradnju s Europskom komisijom kako bi se osigurala potpora svim članicama. Države članice redovito su održavale videokonferencije gdje se razgovaralo o tome što su zajedno učinili, ali i što je svaka članica na nacionalnoj razini poduzela vezano uz ovu pandemiju.

U ožujku 2020. godine Komisija je u donijela prvi paket mjera³ za doprinos borbi protiv posljedica koronavirusa, kojim je dogovoreno usmjeravanje sredstava u zdravstvo, potpore poduzetnicima i za mjere zadržavanja zaposlenih. Drugi paket mjera uslijedio je u travnju, a Hrvatska je kao zemlja predsjedateljica tražila punu fleksibilnost za korištenje sredstava iz EU fondova, u smislu njihove preraspodjele za borbu protiv koronavirusa, što je u konačnici i postigla. Taj drugi paket, osim maksimalne fleksibilnosti u prijenosu sredstava između fondova kohezijske politike, između ostalog uključuje i mogućnost da se ne traži nacionalno

---

³ <https://vijesti.hrt.hr/605372/pavic-europski-fondovi-idu-dalje-i-njihovaprovedba-nije-upitna>

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

sufinanciranje, a na snagu bi trebao stupiti idućih dana. Velika fleksibilnost korištenja fondova i brzo donošenje uredbi koje to dopuštaju, kako je istaknuo, pod presudnim je utjecajem hrvatskog predsjedanja EU-om.

Tijekom borbe protiv COVID-19 više od 200 mjera odobreno je od strane Europske komisije, Europskog parlamenta i država članica. Odobrena su sredstva od 3,3 trilijuna eura namijenjena upravo kao potpora za države članice u borbi protiv pandemije, dok je milijardu eura namijenjenih za razvoj cjepiva, terapija i dijagnostičkih testova. Početkom travnja Komisija je predložila dalekosežne mjere za aktivaciju svih sredstava iz proračuna EU-a kako bi se zaštitili životi i izvori prihoda. Komisija je pokrenula novu inicijativu za potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (engl. *Support mitigating Unemployment Risks in Emergency – SURE*),⁴ čiji je cilj očuvati radna mjesta i poduprijeti obitelji. Također je predložila da se sva raspoloživa sredstva iz strukturnih fondova preusmjere na suzbijanje koronavirusa. Potporu će dobiti i poljoprivrednici i ribari te oni kojima je pomoć najpotrebnija. Inicijativa Solidarnost EU-a za zdravlje donosi tri milijarde eura namijenjene zadovoljavanju potreba zdravstvenih sustava država članica.

Od početka pandemije, donesen je veliki broj mjera⁵ na razini cijele EU, a kao neke od najznačajnijih za istaknuti su:

- ožujak: Komisija osniva europski tim znanstvenih stručnjaka, zaštita prava putnika, stvaranje zaliha medicinske opreme u sustavu *rescEU*, osiguravanje kontinuiranog protoka robe diljem EU-a duž zelenih traka, osiguravanje zračnog prijevoza najvažnijeg tereta, omogućivanje slobodnog kretanja kritičnih radnika

---

⁴ <https://www.hup.hr/pregled-svih-ekonomskih-mjera-eu-u-borbi-protiv-koronavirusne-krize.aspx>

⁵ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/timeline-eu-action_hr

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

- travanj: mobilizacija 2,7 milijardi eura iz proračuna EU-a za potporu EU-ovu sektoru zdravstvene skrbi, Europski plan za zajedničko ukidanje mjera ograničavanja, Smjernice za osiguravanje standarda potpune zaštite podataka u aplikacijama koje se koriste u suzbijanju pandemije, Uredba o medicinskim proizvodima, Paket mjera o bankarstvu radi lakšeg kreditiranja kućanstava i poduzeća u EU-u
- svibanj: prikupljeno 7,4 milijardi eura za univerzalan pristup cjepivima, EU uspostavlja humanitarni zračni most, dodijeljeno 117 milijuna eura za liječenje i dijagnostiku u okviru Inicijative za inovativne lijekove, Smjernice za siguran nastavak putovanja i obnovu turizma u Europi od 2020. nadalje, EU dodjeljuje dodatnih 50 milijuna eura humanitarne pomoći

Važno je za istaknuti da kako bi se potaknuo oporavak Europe, zaštitili ljudski životi, prihodi građana i njihova radna mjesta, Europska komisija predlaže veliki plan oporavka (Europski plan oporavka)⁶ u vrijednosti od 2,4 bilijuna eura, koji se oslanja na stabilan i moderan proračun EU-a, s vizijom ostvarivanja održivije, digitalizirane i pravedne Europe.

Također, Europski centar za prevenciju i kontrolu bolesti prikuplja podatke o prijenosu virusa na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se osiguralo adekvatno praćenje epidemiološke situacije na razini EU.

5. Postoje li značajne razlike u metodama i uspjehu rješavanja ovog problema među članicama i ukazuju li one na eventualne značajne razlike u kvaliteti zdravstva?

Definitivno smo tijekom ove krize mogli zaključiti da se različite zemlje različito nose s ovom epidemijom. Razlozi mogu biti različiti: stil života, zemlja je prekasno reagirala, ljudi se mjera nisu pridržavali, itd. Ipak, nitko ne poriče da je u ovoj situaciji očita bila i razlika između

---

⁶ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_hr

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

zdravstvenih sustava država u svijetu, a i razlika između zdravstvenih sustava pojedinih članica Europske unije. Tu činjenicu ne poriče ni Europska Komisija, koja je u sklopu svog programa obnove *Next Generation EU* i naglasila cilj izjednačavanja kvalitete zdravstva u svim zemljama članicama.

Razlika se u zdravstvenim sustavima najbolje tijekom pandemije koronavirusa mogla vidjeti u broju respiratora kojima je država raspolagala, a koji su bili od velike, a nekad nažalost presudne važnosti.

Hrvatska, koja je krizu prebrodila prilično dobro, imala je samo 800 respiratora, dakle jedan respirator na 5 tisuća stanovnika. Neke bogatije zemlje EU su imale puno više. Njemačka je imala 25 tisuća na 82,8 milijuna stanovnika. Dakle, jedan respirator na 3312 stanovnika. Francuska ima 67 milijuna stanovnika, a raspolagala je sa samo 7 tisuća respiratora. Jedan na 9 571 stanovnika. Gotovo dvostruko manje nego Hrvatska. Ovdje valja nadodati da je tu zemlju epidemija pogodila dosta teško: 57 tisuća oboljelih i čak 4 tisuće preminulih. U Ujedinjenom Kraljevstvu broj nije znatno veći: 8 175 respiratora na 66,4 milijuna stanovnika. Jedan respirator na 8 122 stanovnika. Italiju je epidemija pogodila najjače, a u trenutku pojave epidemije su imali samo 5000 respiratora. Odnosno jedan na 12 tisuća stanovnika. U posebno teškoj situaciji s respiratorima bila je i Španjolska. U Španjolskoj je od koronavirusa umrlo više od 10 tisuća ljudi. Moguće je s tim povezati činjenicu da su u trenutku kada je izbila epidemija imali samo 2 tisuće respiratora na 46 milijuna stanovnika. To je jedan respirator na 23 tisuće stanovnika.

Sveučilište Johns Hopkins smješta Hrvatsku među pet najbolje pozicioniranih država s najmanjim proporcionalnim brojem. Uz Hrvatsku tu su Grčka, Poljska, Bugarska i – prema dostupnim podacima najuspješnija – Slovačka.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

Rezultati istraživanja su prikazani grafičkim prikazom, a dostupni su na web stranici na poveznici u fusnoti (pristupljeno: 18. 6. 2020.).⁷

Može se vidjeti da je među promatranim zemljama epidemija najprije buknila u Italiji. Međutim, rast broja oboljelih u Španjolskoj (otprilike tjedan dana kasnije) bio je puno brži nego u Italiji te je prerastao broj oboljelih u Italiji na milijun stanovnika već 30. ožujka. U Austriji je vrlo brza reakcija preokrenula tijek epidemije već oko 32. dana te se čak bez “izravnavanja” odmah postiglo dosljedno smanjivanje broja novozaraženih. Sličan je tijek imala i epidemija u Norveškoj s još naglijim startom, ali očito brzom reakcijom vlasti koji su preokrenuli trend također oko 32. dana i postigli smirivanje epidemije oko 45. dana. U Danskoj je epidemija započela vrlo slično kao u Norveškoj, još je brže došlo do prvog smirivanja, ali se nakon toga nastavio linearni rast po stopi većoj nego kod Austrije i Norveške te je Danska 70. dana premašila broj registriranih oboljelih na milijun stanovnika u Austriji.

Švedska inicijalno nije imala nagli rast, ali je oko 55. dana prerasla u broju registriranih zaraženih osoba Dansku, Norvešku i Austriju, a oko 66. dana i Njemačku, otprilike prati razvoj epidemije u Italiji te se ne nazire smirivanje. Hrvatska i Slovačka gotovo od početka održavaju linearnu krivulju vrlo niskog nagiba te imaju najmanji broj registriranih zaraženih osoba na milijun stanovnika. U skupini većih zemalja vidljivo je da je najteža situacija u Španjolskoj koja je nakon eksponencijalnog rasta do 56. dana epidemije na svom teritoriju uspjela ostvariti linearni rast prvo jačeg nagiba, a onda od oko 62. dana nešto blažeg, ali još uvijek velikog nagiba. Slično je u Belgiji koja je poravnala krivulju oko 54. dana, ali od tada drži jednoliki ali visoki (relativni) prirast novozaraženih s naznakama smirivanja pretprošli tjedan, ali ponovnog razvoja epidemije prošlog tjedna. Italija, čija je eksponencijalna krivulja krenula otprilike tjedan dana prije one u Španjolskoj, postigla je umjereniji nagib linearnog dijela krivulje oko 49. dana

---

⁷ <https://manjgura.hr/blog/analiza-koronavirus-u-hrvata-u-usporedbi-s-nekim-drugim-europskim-zemljama>

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

i pokazuje lagano, ali kontinuirano smirivanje epidemije nakon otprilike 81. dana. Njemačka je s određenim vremenskim pomakom u odnosu na prvu registriranu zaraženu osobu ostvarila krivulju sličnu Austriji s promjenom trenda oko 68. dana, ali joj je stopa rasta broja zaraženih u zadnjem dijelu krivulje još uvijek veća nego u Austriji. Ujedinjeno Kraljevstvo je nakon eksponencijalnog rasta uspjelo poravnati krivulju oko 70. dana. U Švedskoj možemo vidjeti oblik eksponencijalnog rasta broja zaraženih koji se u posljednja tri tjedna pretvorio u linearni.

Kada se pogleda ukupna slika i uspoređi s drugim zemljama može se jasno vidjeti da su hrvatski epidemiolozi odlično kontrolirali epidemiju.

6. Kakav je utjecaj ove pandemije na hrvatsko predsjedanje Vijećem? Koliko je prostora za bavljenje ostalim pitanjima, izuzev zdravstva?

Program hrvatskog predsjedanja usmjeren je na četiri glavna prioriteta: Europa koja se razvija, Europa koja povezuje, Europa koja štiti i Europa koja je utjecajna. Teme kojima će se hrvatsko predsjedništvo baviti obuhvaćaju *Brexit* i dugoročni proračun EU-a – Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. Osim toga, u središtu interesa ovog predsjedanja bit će i zemlje zapadnog Balkana, kao i Istočnog partnerstva (Armenija, Azerbajdžan, Bjelorusija, Gruzija, Moldavija i Ukrajina), najavili su hrvatski dužnosnici.

Nakon izbijanja koronavirusa u europskim državama, sredinom veljače 2020. ministar zdravstva obratio se hrvatskim medijima vezano za poduzimanje odgovarajućih koraka Hrvatsko kao predsjedateljice, istaknuvši suradnju svih država članica i provođenje koordiniranih akcija u svrhu prevencije i zaštite od potencijalne opasnosti. Kao drugu temu istaknuo je osiguravanje dostupnosti lijekova i zaštitne opreme, a predloženi su i određeni zaključci koji se odnose na bolju međusobnu informiranost, informiranost svih putnika i posebno ljudi u povećanom riziku širenja virusa. Također, Hrvatska je sazvala više izvanrednih sastanaka na temu koordinacije u borbi protiv koronavirusa. Od ministara zdravstva tražilo se,

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

među ostalim, mišljenje o postojećim mehanizmima koji su dostupni na razini EU-a za suzbijanje epidemije, prijedlozi za poboljšanje komunikacije, ocjena učinkovitosti mjera koje su poduzete u njihovim zemljama te na što će se usredotočiti u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije.

Neke od aktivnosti koje je Hrvatska poduzela na europskoj razini kao predsjedateljica Vijećem EU-a su aktivaciju Integriranog mehanizma za odgovor na krizu 28. 1. i iniciranje izvanrednih sastanaka Vijeća ministara zdravstva EU-a 13. 2. i 6. 3. te koordinacije ministara financija EU-a.

Nažalost, upravo zbog borbe protiv koronavirusa i sprječavanja daljnjeg širenja virusa, bio je odgođen i najvažniji događaj hrvatskog predsjedanja EU-om na lipanj, a također odgođeni su bili do 15. svibnja i svi neformalni sastanci i konferencije koje su se trebale dogoditi u Zagrebu.

Iako su tijekom aktivne borbe protiv pandemije određena pitanja bila stavljena u drugi plan, Hrvatska je nastojala i dalje se brinuti o ključnim pitanjima njezinog predsjedanja, pa neki od njezinih angažman unazad zadnjih par mjeseci su bili: uspješno je dogovoren uredan *Brexit*, nametnuta je temu proširenja, na videokonferenciji Europskog vijeća u ožujku donesena je odluka o otvaranju pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom te su dobile zeleno svjetlo za početak pristupnih pregovora s Unijom, dogovoreno je pokretanje konferencije o budućnosti Europe, itd. Također, predviđeno je donošenje dugoročnog proračuna EU do kraja lipnja 2020. godine. U drugoj polovici predsjedanja Vijećem EU-a, većina aktivnosti odvijale su se online.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

3. INTERVJU

U okviru praćenja ove teme napravljen je intervju s g. **Ivicom Lukšićem**.

Ivica Lukšić koordinator je bolničkog liječenja za Grad Zagreb te upravitelj respiratornog centra KB Dubrava, jednog od četiriju regionalnih centara za zbrinjavanje pacijenata oboljelih od koronavirusa u Hrvatskoj. Profesor Ivica Lukšić po užoj specijalnosti jest maksilofacijalni kirurg, specijalist za operacije tumora glave i vrata. Osim što je predstojnik Klinike za kirurgiju lica, čeljusti i usta, voditelj je Odjela za onkološku kirurgiju glave i vrata Kliničke bolnice Dubrava te izvanredni profesor na Medicinskom fakultetu u Zagrebu gdje je i pročelnik Katedre za maksilofacijalnu kirurgiju sa stomatologijom. S profesorom Lukšićem razgovarali smo o izazovima s kojima se posljednjih mjeseci suočio hrvatski zdravstveni sustav u borbi s pandemijom koronavirusa.

Profesor navodi kako je pravovremena koordinacija obrane Ministarstva zdravstva, Nacionalnog stožera za obranu i regionalnih centara za zbrinjavanje pacijenata bila je jedan od ključeva uspjeha u borbi protiv koronavirusa. iako je ugroza bila nepredvidljiva i nepoznata. Koordinirano djelovanje u borbi s pandemijom, kako prema zaposlenicima u zdravstvenom sustavu, a tako i prema građanstvu, dobra aktivnost zdravstvenih djelatnika, ali i dobar odgovor građanstva koje je slušalo upute donesene od strane nacionalnih tijela doveli su do toga da je u Hrvatskoj bio vrlo mali broj oboljelih i umrlih od posljedica bolesti COVID-19.

Analizirani su slučajevi iz zemalja koje su već bile zahvaćene koronavirusom te se s obzirom na njihove podatke pripremala i obrana u Hrvatskoj. Uz podizanje broja jedinica za liječenje teških i srednje teških bolesnika paralelno je tekla i obuka zdravstvenih radnika za postupanje u novim uvjetima rada i brigu za pacijente zaražene koronavirusom.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

Iako pripremljeni, virus je ušao u zdravstveni sustav. Povećanje mjera u situaciji pandemije, kao što su nošenje dodatne zaštitne opreme, usporavalo je rad i zahtijevalo prvotno navikavanje, ali zdravstveni djelatnici su se uspješno nosili s novostvorenim izazovima te primjerice u KB Dubrava nije bilo niti jednog slučaja prijenosa virusa na zdravstvene djelatnike.

Zbog primjene strožih mjera distanciranja, otkazivani su zahvati i pregledi u zdravstvenim ustanovama. Sustav je bio brzo “zaključan” jer je u tom trenutku bilo najbitnije zaustaviti epidemiju, a sada se već neko vrijeme uvodi i njegova ponovna reaktivacija. Određivanje jedne bolnice u Zagrebu, KB Dubrava, kao bolnice za liječenje pacijenata s koronavirusom pomogao je da ostale bolnice nastave raditi što normalnije u doba epidemije. Popravljanjem epidemiološke situacije otvarani su postepeno svi dijelovi bolnice, a instrumenti i aparati namijenjeni za liječenje COVID-19 bolesnika polako su vraćani u svoju prvotnu funkciju, a uz dodatne radne sate brzo se nadoknađuje zaostatak odgođenih zahvata.

Navodi kako je trenutna epidemiološka situacija i više nego zadovoljavajuća, no realna opasnost od virusa još uvijek postoji jer cjepiva još nema. Profesor zaključuje kako je naš zdravstveni sustav pokazao svoju spremnost u borbi protiv koronavirusa kao i fleksibilnost i spremnost na djelovanje u novim okolnostima.

U okviru praćenja ove teme napravljen je intervju i s g. **Vilijem Berošem**.

Vili Beroš po struci je neurokirurg, a trenutno obnaša funkciju ministra zdravstva u Vladi Republike Hrvatske. Član je Nacionalnog stožera civilne zaštite čiji je glavni cilj suzbiti daljnje širenje pandemije koronavirusa u Hrvatskoj. Odgovorio nam je na nekoliko pitanja koja se tiču hrvatskog zdravstvenog sustava u kontekstu obrane od pandemije koronavirusa, a prokomentirao je i problematiku daljnjeg funkcioniranja i opstojnosti hrvatskog zdravstvenog

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

sustava nakon poprilično uspješne borbe s pandemijom. Osvrnuli smo se i na mogućnost izbijanja drugog vala pandemije na jesen 2020. godine.

S obzirom na to da je Hrvatska, u usporedbi s brojnim drugim europskim zemljama imala vrlo mali broj oboljelih (do ovog trenutka 2258 ljudi) i umrlih (107 ljudi) od posljedica bolesti COVID-19, može se reći da se naše vodstvo vrlo uspješno nosilo s pandemijom. Ministar Beroš kao osnovno oružje za uspješnu borbu s pandemijom navodi svjesnost hrvatskih stručnjaka da ugroza predstoji. Još dok je epidemija tinjala u Kini, ozbiljno se razmišljalo o odgovoru Hrvatske u slučaju dolaska virusa na područje Europe. Stručnjaci okupljeni u stožeru bili su svjesni da je riječ o novom virusu nepredvidljivog ponašanja i novoj potencijalno opasnoj bolesti te su poduzeli su početne mjere koje su kasnije omogućile nadogradnju novim mjerama i uspješnu obranu pučanstva od virusa.

Strategija obrane bazirana je na nekoliko faza. Prvu fazu, koja se sastojala od sprječavanja ulaska virusa na tlo Hrvatske bilo je gotovo nemoguće ostvariti, pogotovo nakon izbijanja pandemije u susjednoj Italiji. Nakon pojave virusa govorilo se o potrebi sprječavanja njegovog slobodnog širenja među pučanstvom te su se tako dalje razvijale strategije obrane od koronavirusa. Ministar Beroš također nadodaje da su postojale i specifične okolnosti koje su pomogle da se širenje virusa što više ograniči, kao što je gustoća naseljenosti Republike Hrvatske, koja osim Zagreba, nije toliko gusto naseljena poput Italije i drugih zemalja. Zaključuje da su sveukupni rezultati nošenja s pandemijom takvi jer se ugrozi pristupilo na vrijeme i s adekvatnom pažnjom.

Kako bi se širenje virusa što više ograničilo i suzbilo, donesene su mjere kojima je ograničeno kretanje građana. Mjeru uvođenja e-propusnica između pojedinih županija ministar je ocijenio izrazito korisnom, a za sve mjere kaže da su bile brižno balansirane i da je njihovo vrijeme donošenja bilo adekvatno, a o tome najbolje govori nizak broj oboljelih i umrlih.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

Što se tiče opasnosti od drugog vala pandemije na jesen, ministar Beroš napominje da je činjenica da tijekom ljeta, virus ne bi trebao biti toliko prisutan zato što se i druge respiratorne virusne bolesti manje šire tijekom ljetnih mjeseci, no ne zna je li realno očekivati drugi val, ali navodi da će država biti spremna kao što su bili spremni i prvi puta. Također, ne može reći sa sigurnošću reći hoće li odgovor biti isti i hoće li biti donesene iste mjere jer sada postoji daleko više spoznaja o svim ostalim elementima koji su potrebni za procjenu. Misli da će odgovor države biti nešto drugačiji, ali u svakom slučaju spremni su pripremiti scenariji.

Upitali smo ga i o problematici mogućeg cjepiva protiv koronavirusa te hoće li ono možda biti obavezno za neke kategorije građana, primjerice one koji su posebno ugroženi u slučaju zaraze. Ministar Beroš navodi i da je jedan od mogućih scenarija da virus nestane do jeseni i da se nikad više ne vrati. Značajni znanstveni kapaciteti su angažirani te se radi na izradi cjepiva, za koje je teško reći kada će biti spremno za široku upotrebu. Teško je reći da bi cjepivo moglo biti obavezno jer postoji niz faktora koje bi trebalo evaluirati, ali činjenica da će vjerojatno biti na raspolaganju znači puno u strategiji borbe protiv ove bolesti. Ne zna se hoće li osobe koje su bile u kontaktu s ovim virusom i koje su ga preboljele razviti određeni imunitet koji će biti trajan ili privremen. Odgovor na ta pitanja dobit ćemo tek nakon znanstvenih istraživanja koja će se raditi. Zaključuje da na niz pitanja još nemamo odgovor te da moramo biti oprezni i dalje.

U odnosu na hrvatski zdravstveni sustav, zanimalo nas je hoće li doći do inovacija i napretka u sustavu na koje je borba protiv pandemije ukazala ili ih je možda i potaknula. Prema ministru Berošu, svaka kriza je ujedno i određena mogućnost da nešto naučimo i unaprijedimo, a unaprjeđenje vidi u pogledu dodatne informatizacije zdravstva i omogućivanja korisnicima zdravstvenih usluga da određene servise i usluge dogovaraju putem interneta. Ministarstvo ima u pripremi i tri nova programa koja će uskoro predstaviti, a koji će korisnicima omogućiti određenu komunikaciju s liječnicima i s bolnicama. Tu ministar povlači paralelu s izdavanjem e-propusnica, upravo zbog sprječavanja mobilnosti građana, informatizacija i digitalizacija

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

društva dolaze do značajnijeg izražaja te je taj element unaprijeđen i u zdravstvenom segmentu, dok u drugim segmentima ne vidi značajne novine. COVID-19 je respiratorna bolest koja u svojoj težoj fazi zahtijeva intenzivno liječenje putem mehaničke ventilacije, stoga su poradili su na povećanju broja respiratora u Republici Hrvatskoj i formirali primarne intenzivističko-respiratorne centre. Nastojalo se adekvatno prilagoditi novonastaloj situaciji i napraviti ono optimalno pri pružanju zdravstvene njege oboljelima.

Nadalje, mnogo je redovnih pregleda i specijalističkih postupaka u hrvatskom zdravstvenom sustavu otkazano zbog pandemije. Ministar nije imao konkretan podatak o koliko se otkazanih postupaka radi, međutim navodi da nisu otkazani oni pregledi koji su bili urgentni i koji su zahtijevali promptno rješavanje. Nakon mjera reaktivacije zdravstvenog sustava radilo na tome da se novonastale liste čekanja provjere na adekvatan način, da se prepoznaju urgentna stanja i da se krenu rješavati zaostaci. Uvedene su dodatne smjene, rad vikendom te se sustav prilagodilo i organizacijski i kadrovski. Pokrenuta je i transplantacijska medicina za koju ministar Beroš kaže da je možda i najosjetljiviji dio sustava, ali su i tijekom pandemije odrađene dvije hitne transplantacije, što je dokaz da se ono što je bilo hitno moglo i trebalo odraditi. Nove transplantacije, kao i svaki dolazak u zdravstvenu ustanovu odrađuje se pod novim epidemiološkim okvirom. Ministar Beroš napominje da sustav funkcionira u “novom normalnom” iz razloga sigurnosti.

Na pitanje ministru bi li išta promijenio u svom postupanju, postupanju Stožera i cijelog sustava kada retrospektivno razmotri odgovor Republike Hrvatske na pandemiju koronavirusa, ministar Beroš zaključuje da je više nego zadovoljan rezultatima te ne bi ništa posebno mijenjao.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

Projekt „StudentWatch“

---

4. ZAKLJUČAK

S obzirom na to da je zdravstveni sustav bio najviše dotaknut po pitanju pandemije, proučavati kako se situacija razvija, koje mjere se poduzimaju te kako se to odražava na predsjedanje Hrvatske Vijećem Europske unije je bilo zanimljivo iskustvo, ali ujedno i kompleksno. Svakim danom se pojavljuju nove informacije, odgovori, ali ujedno i nova pitanja. Hrvatska je u ovih zadnjih mjeseci poduzela puno kako bi suzbila epidemiološku krizu i to je učinila uspješno. Od mobilizacije Arene Zagreb i KB Dubrave kao pripremna mjesta za slučaj odlaska krize u puno gorem smjeru nego što je bila u tom trenutku, do konstantnih transparentnih izvještaja s vrha države građanima, mjera samoizolacije te možda ono najvažnije – zdravstvene skrbi koja je dostupna svim građanima. Iako je pandemija promijenila ciljeve hrvatskog predsjedanja koje je sada već na svom završetku (od 1. srpnja predsjedanje Vijećem Europske unije preuzima Njemačka), ono je svejedno bilo zadovoljavajuće jer je Hrvatska konstantno služila kao primjer svim drugim članicama Unije uspješnog nošenja s pandemijom. Kao završnu riječ, potrebno je istaknuti kako situacija s COVID-19 nije završila, upravo u ovom trenutku se pojavljuju slučajevi novozaraženih, pa potreba za stalnim praćenjem situacije se još uvijek nameće.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Ovaj projekt financira Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.